

DARBUOTOJŲ, KURIEMS LEIDŽIAMA DIRBTI PASITIKRINUSIEMS IR (AR) PERIODIŠKAI BESITIKRINANTIEMS, AR NESERGA UŽKREČIAMĄJA LIGA, DĖL KURIOS YRA PASKELBTA VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIOJI SITUACIJA IR (AR) KARANTINAS, SVEIKATOS TIKRINIMOSI TVARKA

Plungės rajono savivaldybės Žlibinų kultūros centras vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. 544 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 26 d. nutarimo Nr. 178 redakcija) bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr. 544 (papildyta redakcija nuo 2021-07-26) “Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams tik iš anksto pasitikrinsiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, pasiikrinusiems ir (ar) perioiškai besitikrinantiems ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo” Žlibinų kultūros centras parengė šią tvarką:

Bendrosios nuostatos:

1. Ši tvarka reglamentuoja darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, nustatymą, sveikatos tikrinimo periodiškumą, sveikatos patikrinimo rezultatų tvarkymą, kontrolę ir finansavimo tvarką.
2. Periodiniai sveikatos patikrinimai atliekami ne dažniau kaip kas 7 dienas ir ne rečiau kaip kas 10 dienų nuo paskutinio sveikatos patikrinimo, atsižvelgiant į užkrečiamosios ligos, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, epidemiologinius ypatumus. Jeigu terminas tikrintis sueina būnant užsienyje, tokiais atvejais jis atliekamas grįžus į Lietuvos Respubliką ne vėliau kaip per 48 valandas nuo atvykimo. Jei darbas dirbamas ir (ar) veikla vykdoma nereguliariai, sveikatos patikrinimas atliekamas ne vėliau kaip likus 48 valandoms iki darbo ar veiklos pradžios, bet ne dažniau kaip kas 7 dienas ir ne rečiau kaip kas 10 dienų nuo paskutinio sveikatos patikrinimo. Sveikatos patikrinimai atliekami iki paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino dėl užkrečiamosios ligos pabaigos, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų baigiasi vėliau.
3. Sveikatos patikrinimai atliekami asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Darbuotojų, kurie privalo pasitikrinti, sveikatos duomenys tvarkomi elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS).
4. Darbuotojų, kurie privalo pasitikrinti, sveikatos patikrinimai finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, skirtomis užkrečiamosios ligos, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, padariniams šalinti.

Darbuotojų atsakomybė:

5. Darbuotojai privalo pasitikrinti prieš pradėdami dirbti ir (ar) vykdyti veiklą ir (ar) atnaujindami veiklą ir (ar) periodiškai pasitikrinti sveikatą, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas.
6. Jeigu paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu buvo draudžiami

ar ribojami darbai ir (ar) veiklos, šiuos darbus dirbantys ir (ar) veiklas vykdančios darbuotojai, turintys nuolatinį tiesioginį kontaktą darbo funkcijų atlikimo ar veiklos vykdymo vietoje su kitais asmenimis, prieš pradėdami dirbti ir (ar) vykdyti veiklą ir (ar) atnaujindami veiklą po veiklos draudimų ar ribojimų panaikinimo turi patikrinti, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas.

7. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu darbus dirbantys ir (ar) veiklas vykdančios darbuotojai, turintys nuolatinį tiesioginį kontaktą darbo funkcijų atlikimo ar veiklos vykdymo vietoje su kitais asmenimis, turi patikrinti prieš pradėdami dirbti ir (ar) vykdyti veiklą ir (ar) atnaujindami veiklą po veiklos draudimų ar ribojimų panaikinimo ir periodiškai tikrintis, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas.

8. Darbuotojai, kurie privalo patikrinti, darbdaviui turi pateikti sveikatos patikrinimo rezultatus iš ESPBI IS.

9. Atsižvelgiant į sveikatos apsaugos ministro patvirtintus kriterijus (Nr. 559, 2021-07-14, paskelbta TAR 2021-07-16, i. k. 2021-16047), sveikatos patikrinimai neatliekami darbuotojams, kurie persirgo užkrečiamąja liga arba kurie buvo paskiepyti užkrečiamosios ligos vakcina pagal skiepijimo schemą. Darbuotojai darbdaviui turi pateikti dokumentus, patvirtinančius šias aplinkybes.

Darbdavio atsakomybė:

10. Darbdavys privalo priminti darbuotojams, jog periodiškai dėl COVID-19 ligos testuotis privalo nuo COVID-19 nepasiskiepiję ar COVID-19 nepersirgę: visi laisvalaikio ir (ar) pramogų, kultūros, meno sričių darbuotojai.

10. Darbdavys privalo užtikrinti, kad darbus dirbtų tik sveikata patikrinę darbuotojai, nesergantys užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas.

11. Darbdavys privalo informuoti Centro darbuotojus apie pareigą atlikti sveikatos patikrinimą, sekant jų profilaktinių testų baigimosi datą.

12. Darbdavys privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi visų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimo Nr. v-1866 „dėl renginių organizavimo būtinų sąlygų“ pakeitimo, kurie įsigalioja nuo 2021 m. rugpjūčio 16 d.

Gresiančios pasekmės nesilaikant šios tvarkos:

13. Darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku patikrinti, ar neserga užkrečiamąja liga, arba nepatikrinęs be labai svarbių priežasčių (pavyzdžiui, liga, dalyvavimas gimnastikos laidotuviuose, komandiruotė), atsižvelgiant į darbo pobūdį skiriamas dirbti nuotoliniu būdu arba perkeliamas toje pačioje darbovietėje į kitą darbą, kurį jam leidžiama dirbti pagal sveikatos būklę. Jeigu tokių galimybių nėra, darbdavys nušalina jį nuo darbo, nemokėdamas jam darbo užmokesčio, iki tos dienos, kol darbuotojas patikrins, ar neserga užkrečiamąja liga. Darbuotojas grąžinamas į ankstesnį darbą nuo tos dienos, kurią pateikia darbdaviui sveikatos patikrinimo išvadas, kad gali tęsti darbą. O kai yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas dėl užkrečiamosios ligos ir nustatomas šios ligos protrūkis darbovietėje, NVSC nurodytas darbuotojas – pasibaigus laikotarpiui, kuriam turi izoliuotis asmenys, turėję sąlytį.

DARBUOTOJŲ PROFILAKTINIŲ SVEIKATOS TIKRINIMŲ ORGANIZAVIMO ATMINTINĖ

Darbuotojų sveikatos būklę patvirtinantys dokumentai

Jeigu darbo įstatymai sieja priėmimą į darbą su sveikatos būkle, darbdavys privalo pareikalauti, kad priimamasis dirbti pateiktų sveikatos būklę patvirtinančius dokumentus ([Lietuvos Respublikos darbo kodekso](#) (toliau – DK) 104 straipsnis). Privalomo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma (forma F Nr. 047/a) yra priimamo į darbą asmens sveikatos būklę patvirtinantis dokumentas, o Asmens medicininė knygelė (forma F Nr. 048/a) darbuotojo sveikatos būklę patvirtinantis dokumentas.

Privalomo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos (forma F Nr. 047/a) ir Asmens medicininės knygelės (forma F Nr. 048/a) saugojimo vieta teisės aktuose nėra reglamentuota, todėl šių dokumentų saugojimo tvarką nusistato pačios įmonės.

Įrašų apie sveikatos būklę informacija turi būti teštinė, todėl darbdaviui atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo, atleisdamas darbuotoją iš darbo, turi pasilikti F Nr. 048/a patvirtintą kopiją, o F Nr. 048/a originalą atiduoti darbuotojui, kuris įsidarbindamas privalo jį pateikti naujam darbdaviui ([Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose”](#) (toliau – SAM įsakymas) patvirtinto 13 priedo „Asmenų, dirbančių darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (kenksmingų veiksnių poveikis ir (ar) pavojingas darbas, privalomo sveikatos tikrinimo tvarkos aprašas” 30 punktas).

Kai darbuotojai dirba keliose darbovietėse ir jose dirbamas toks pats darbas kaip ir pirmojoje įmonėje, kitų įmonių darbdaviai gali naudoti pirmosios darbovietės išduotos Asmens medicininės knygelės kopijas. Kitose darbovietėse gali būti išduodamos ir naujos Asmens medicininės knygelės. Visais atvejais F Nr. 048/a originalas turėtų būti pirmojoje darbovietėje, o kitų darboviečių darbdaviams teisės aktai sudaro galimybę pasirinkti jiems tinkamą darbuotojo sveikatos būklę patvirtinančių dokumentų įgijimo ir saugojimo būdą.

Šios formos įstaigoje yra saugomos 10 metų pasibaigus tarnybos (darbo) santykiams ([Bendrijų dokumentų saugojimo terminų rodyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100](#) (Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. (1.3 E) VE-52 redakcija), 7.2 papunktis „Asmens bylos dokumentai (su tarnybos (darbo) įstaigoje pradžia, eiga ir pabaiga susiję dokumentai ar jų kopijos)“).

Tikrinti Privalomo sveikatos patikrinimo medicininės pažymos ir Asmens medicininės knygelės įrašus turi teisę darbdavys (ar jo įgaliotas asmuo), Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai, asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys, Lietuvos Respublikos ir apskričių (regionų) vyriausieji epidemiologai, kiti užkrečiamųjų ligų kontrolę administruojantys tarnautojai (pareigūnai) bei pagal kompetenciją maisto ir ne maisto saugą kontroliuojančių institucijų pareigūnai.

Darbuotojų privalomų sveikatos tikrinimų organizavimas įmonėje

Organizuoti darbuotojų privalomus sveikatos patikrinimus, nurodyti darbuotojams, kada ir kur jie turi atlikti privalomą sveikatos patikrinimą yra darbdavio prievolė, o darbuotojai privalo šiuos nurodymus vykdyti. Darbdavys tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašą ir sveikatos tikrinimo grafiką, kontroliuoja, kaip grafiko laikomasi ([Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo](#) (toliau – Įstatymas) 21 straipsnio 1 dalis). Su šiuo grafiku darbdavys pasirašytinai supažindina darbuotojus (DK 265 straipsnio 5 dalis).

Įmonėje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą yra darbuotojo pareiga (Įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 8 punktas); darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam nemokamas darbo užmokestis (DK 265 straipsnio 7 dalis). Toks atsisakymas laikomas šurkščiu darbo pareigų pažeidimu (DK 235 straipsnio 2 dalies 10 punktas).

Darbuotojų privalomi sveikatos patikrinimai atliekami darbo laiku (t. y. privalomų medicininių apžiūrų laikas įeina į darbo laiką (*DK 265 straipsnio 6 dalis; DK 143 straipsnio 1 dalies 5 punktas*). Vidutinį darbo užmokestį darbuotojams už darbo laiką, kurio metu darbuotojas tikrinasi sveikatą, moka darbdavys. Privalomų medicininių apžiūrų laikas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje žymimas sutartiniu žymėjimu „MD“.

Darbdavys privalo užtikrinti, kad įmonėje dirbtų tik laiku sveikatą pasitikrinę darbuotojai. Vykdydamas šią pareigą darbdavys turi apmokėti ne tik už darbuotojų sugaištą darbo laiką, bet ir už periodinio sveikatos tikrinimo paslaugas. Jei asmuo tuo pačiu metu kreipiasi dėl kelių profilaktinių sveikatos tikrinimų, tai mokama tik už vieną, daugiau kainuojantį, sveikatos tikrinimą. (*SAM įsakymu patvirtinto 1 priedo 5.2 ir 7 punktai*) Profilaktinių medicininių apžiūrų įkainiai yra patvirtinti aukščiau minimo įsakymo 18 priede.

Daugiau informacijos:

<http://www.vdi.lt/AtmUploads/PrivalomiejiDarbuotojuSveikatosTikrinimaiRekomendacijosDarbuotojams.pdf>

<http://www.vdi.lt/AtmUploads/PrivalomiejiDarbuotojuSveikatosTikrinimaiRekomendacijosDarbuotojams.pdf>